

Carta Speologiei și Speologilor

(CARTA SPEO)

Capitolul I. INTRODUCERE

1. Carta Speo este un cod deontologic adresat speologilor sau altor persoane, care vizitează sau utilizează spațiul subteran, indiferent de scopul activității acestora, statutul personal sau structura organizatorică pe care o reprezintă.
2. Scopul Cartei Speo este protejarea patrimoniului speologic și a zonelor adiacente, prin stabilirea priorităților și a unui echilibru, durabil, între explorarea, cercetarea, protecția sau valorificarea mediului speologic, prin realizarea de bune relații, evitarea accidentelor, incidentelor sau conflictelor, de orice fel, între diversele persoane implicate în activități speologice și paraspeologice, atât pe teritoriul României, cât și în cadrul unor expediții în străinătate.
3. Conținutul Cartei Speo provine atât din corpul de legi, norme și regulamente care reglementează protecția mediului carstic și activitățile speologice sau complementare acestora, cât și din dragostea față de natură, dorința de a descoperi, obișnuința de a păstra nealterate peșterile, cutumele explorărilor subterane și camaraderia care îi însuflețește pe speologi.
4. Carta Speo este în deplin acord cu experiența speologică națională și internațională, astfel încât să satisfacă exigențele legilor, să răspundă la deziderate celor care practică, doresc să practice sau au practicat speologia și să respecte activitatea sau necesitățile altor persoane de bună credință legate, într-un fel sau altul, de mediul subteran.
5. Prezenta Cartă a fost inițiată de Federația Română de Speologie (*F.R.S.*), care se obligă, prin structurile sale (*Birou Federal, Comitet Director, Comisii și Departamente Federale*), să o aplice, să o facă cunoscută și să pretindă respectarea ei de către toate cluburile și toți membrii săi afiliați. Carta se adresează:
 - speologilor legitimați sau nu, care aparțin unor structuri speologice românești și, în special, membrilor *F.R.S.*;
 - cercetătorilor, membrilor organizațiilor ecologice și turistice sau altor persoane care în activitatea lor frecventează sau utilizează peșterile ori terenurile, în care se găsesc situate acestea;
 - speologilor sau altor persoane din străinătate, care vizitează sau desfășoară activități în peșterile din România;
 - custozilor, administrațiilor de peșteri sau de arii protejate care conțin peșteri;
 - autorităților locale care administrează peșteri sau care au în patrimoniu peșteri;
 - agenților economici care au activități cu impact direct asupra peșterilor sau în apropierea unor peșteri.
6. *F.R.S.* alături de toate organizațiile, structurile sau persoanele care vor adera la această Carta a Speologiei și Speologilor, se angajează să fie garanții ei, să participe la conștientizarea celor interesați (*informare, sensibilizare, formare și educație specifică*), să acționeze, prin toate mijloacele legale sau organizatorice, pentru respectarea prevederilor ei și sancționarea persoanelor, structurilor sau instituțiilor, care o încalcă sau ignoră.
7. Organizațiile și structurile speologice semnatare se angajează să-și definească, prin reglementari interne, principalele activități speologice, obiectivele specifice și zonele de interes, astfel încât să se reducă la minimum riscul unor suprapuneri de activitate sau conflicte. Ele se angajează, de asemenea, să-și creeze structuri speologice specifice, regulamente sau norme, pentru principalele aspecte ale activității lor și modalități de formare, informare și determinare a propriilor membri, a invitaților români sau străini și a colaboratorilor, să respecte prevederile prezentei Carte Speo.

Capitolul II. STATUTUL PEȘTERILOR ȘI ZONELOR LIMITROFE

8. Peșterile din România sunt parte a subsolului și bunuri de proprietate publică, constituite în patrimoniu speologic național, care conferă statut de arie protejată, pentru fiecare peștera în parte. Legea reglementează explorarea, vizitarea și utilizarea pentru turism a peșterilor sau orice altă activitate care poate influența starea naturală a spațiului subteran, a conținutului speleal sau a oricărui perimetru, de la suprafața terenului, aflat într-o legătură demonstrată cu o peșteră.
9. Explorarea, cartarea sau cercetarea unei peșteri nu se poate face decât într-un cadru organizat (*structură speologică, academică, universitară sau muzeală*), iar orice colectare sau depozitare de substanțe ori forme de viață, lucrare de protecție, amenajare, exploatare sau utilizare antropică, sunt interzise fără o aprobare legală explicită.
10. Principalele reglementări și dispoziții legale privind statutul peșterilor sunt stabilite de *Legea nr. 462/2001, pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 236/2000, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*, completată cu prevederile *Legii 345 din 19 iulie 2006* și acestea vor fi rezumate în continuare.
11. Peștera reprezintă orice cavitate naturală subterană cu o dezvoltare mai mare de 5 metri și suficient de mare în secțiune pentru a permite accesul omului. (*art. 31, al. 2*).
12. Resursele peșterii sunt reprezentate de obiecte, materiale, substanțe și forme de viață, care există sau se formează în mod natural în peșteri: formațiuni minerale, roci, sedimente, depozite paleontologice, situri arheologice, specii de plante și animale, acumulări de ape subterane (*art. 31, al. 3*).
13. Peșterile se clasifică după cum urmează, iar în baza clasificării sunt reglementate activitățile premise și modalitatea de aprobare a acestora (*art. 31, al. 4-10*):
 - **clasa A** - peșteri de valoare excepțională care, prin interesul științific sau unicitatea resurselor, sunt reprezentative pentru patrimoniul speologic național și internațional; ele se constituie ca rezervații științifice și pot face obiectul explorărilor speologice, cercetării științifice sau al activităților de documentare, pe baza de autorizații emise de Academia Română, în limitele stabilite prin regulamentele și planurile de management;
 - **clasa B** - peșteri de importanță națională care se disting prin mărime, raritatea resurselor și prin potențial turistic; ele se constituie ca monumente ale naturii sau rezervații naturale și pot face obiectul explorărilor speologice, cercetării științifice sau turismului ecologic, pe baza autorizațiilor emise de Academia Română.
 - **clasa C** - peșteri de importanță locală, protejate pentru semnificația lor geologică, peisagistică, hidrologică, istorică sau pentru dimensiunile lor; pot face obiectul explorărilor speologice, cercetării științifice, amenajărilor turistice sau al altor forme de valorificare, cum ar fi: speoterapia sau captarea apei subterane, pe baza autorizațiilor emise de autoritatea locală responsabilă;
 - **clasa D** - peșterile care nu întrunesc condițiile pentru a fi incluse în clasele A, B și C.
14. În scopul evitării efectelor negative asupra bunurilor patrimoniului speologic se interzic:
 - distrugerea sau degradarea resurselor peșterii și efectuarea de săpături sau derocări neautorizate;
 - colectările de faună, fosile sau de obiecte de interes arheologic, efectuate fără autorizație în peșteri;
 - pătrunderea, prin forțarea intrării, într-o peșteră protejată închisă și semnalizată ca atare;
 - utilizarea neautorizată a peșterilor și desfășurarea unor activități ce pot pune în pericol integritatea sau echilibrul natural al peșterilor;
 - dislocarea, vânzarea, cumpărarea, colecționarea speleotemelor sau altor resurse ale peșterilor;
 - degradarea prin inscripționare sau poluarea peșterilor prin depozitarea în interiorul lor sau în elementele de relief, cu care acestea comunică în mod direct, de obiecte, deșeurile de orice fel, cadavre, substanțe toxice și periculoase, combustibili de orice natură;
 - distrugerea sau degradarea marcajelor ori a panourilor indicatoare din exteriorul sau interiorul peșterilor;

- efectuarea neautorizată, în perimetrul de la suprafață sau în apropierea intrării unei peșteri protejate, a unor lucrări cum ar fi: derocări, defrișări, baraje, explozii, construcții;
 - îngrădirea accesului persoanelor autorizate spre intrările peșterilor;
 - popularizarea, mediatizarea datelor precise de identificare și localizare a peșterilor din clasa A, care prin natura lor pot conduce la periclitarea patrimoniului speologic din această categorie.
15. Autorizația pentru activități permise în peșteri se eliberează pe baza unei cereri scrise, care va conține precizări privind scopul, mijloacele, durata, proporțiile, garanțiile acțiunii și se va retrage în cazul în care condițiile stabilite la eliberarea ei nu au fost respectate.
 16. Pentru peșteri zona de protecție se poate referi, după caz, la o zona restrânsă în jurul intrării în peștera și la o zona al cărei perimetru de la suprafața terenului acoperă integral structurile subterane ale peșterii (*art. 30, al. 2*).
 17. Proprietarii sau administratorii terenurilor ce cuprind intrări în peșteri au obligația de a asigura accesul spre aceste intrări (*art. 30, al. 3*).
 18. Beneficiarul unei lucrări de investiții are obligația de a anunța descoperirea oricărei peșteri în frontul unei lucrări miniere sau al unei cariere celei mai apropiate instituții abilitate (agenție de protecție a mediului sau reprezentanți ai administrației publice locale) (*art. 30, al. 4*).
 19. *Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice* interzice orice intervenție asupra unor mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arheologic, istoric, artistic, arhitectural, etnografic sau religios existente în peșteri sau descoperite în timpul unor activități speologice (*explorări, decolmatări sondaje, scufundări etc.*), reglementează obligativitatea anunțării imediate a acestora și instituie un regim sever de protecție, până la studierea și clasificarea acestora de către persoane special autorizate, în acest sens.
 20. Accesul și activitatea în peșteri sunt reglementate în baza *Legii 402/2006 privind prevenirea accidentelor și organizarea activității de salvare din mediul subteran speologic pe teritoriul României*, care clasifică mediului subteran speologic, în funcție de gradul de dificultate. Orice persoană care organizează sau participă la o explorare sau documentare într-o peșteră trebuie să cunoască această clasificare și să-și analizeze capacitățile fizice, să utilizeze echipamentul adecvat și măsurile de securitate specifice, după cum urmează:
 - **gradul 1** – peșteri amenajate turistic; nu necesită măsuri speciale de securitate;
 - **gradul 2** – peșteri orizontale sau în pantă cu strâmtori, târâșuri, ramonașe și/sau traversări, care pot avea cursuri de apă lente și de mică adâncime, dar în care nu există pericolul de cădere în apă sau de inundare la viituri; parcurgerea lor nu necesită echipament special;
 - **gradul 3** – peșteri sau avene la care suma verticalelor este de ordinul zecilor de metri; pot fi cavități active, în care nu există pericolul de cădere în apă sau de inundare totală a galeriilor peșterii la viitură și în care eventualele traversări și/sau săritori pozitive pot fi urcate, în condiții de securitate, fără echipament de escaladă; parcurgerea lor necesită echipament tehnic individual și cunoașterea tehnicilor de speologie alpină (T.S.A.);
 - **gradul 4** – peșteri sau avene care au suma verticalelor de ordinul sutelor de metri sau peșteri foarte lungi, pentru a căror parcurgere este nevoie de unul sau mai multe bivouacuri; pot fi și cavități active, în care există riscul de inundare totală a unor porțiuni de galerie, cursul de apă fiind periculos și neputând fi evitat, cunoașterea înotului fiind obligatorie; pentru parcurgerea lor sunt obligatorii echipamentul tehnic individual, echipamentul de escaladă;
 - **gradul 5** – peșteri total sau parțial inundate; pentru parcurgerea lor se vor utiliza tehnicile și echipamentul de scufundare.
 21. Pentru prevenirea accidentelor și organizarea activității de salvare, persoanele fizice sau juridice, care organizează acțiuni turistice ori de vizitare în mediul subteran speologic, au următoarele obligații principale (*Legea 402, art. 30*):
 - să utilizeze ghizi calificați cu specializarea speologie, dotați cu mijloace de comunicație, capabili să asigure alarmarea echipelor județene salvaspeo;
 - să informeze turiștii despre echipamentul necesar pentru vizitarea mediului subteran speologic;

- să aleagă cavitățile în care organizează vizitele, în funcție de componența grupului și de nivelul de pregătire a membrilor grupului;
- să se informeze asupra condițiilor meteorologice, în special, în zonele unde există riscul apariției viiturilor.

Capitolul III. PRINCIPII GENERALE

22. Calitatea de speolog generează drepturi și obligații, iar din acest motiv orice membru al unei structuri speologice sau persoană care se consideră speolog trebuie să respecte o serie de norme deontologice, specifice și să fie atent ca discursul și comportamentul său să nu dăuneze interesului sau imaginii structurii pe care o reprezintă sau speologiei în general.
23. Pe lângă satisfacțiile personale, deloc neglijabile, activitatea speologică are două țeluri finale: cunoașterea și protecția domeniului subteran. Pentru îndeplinirea lor este nevoie de pregătire specifică, experiență, tenacitate, discernământ și respectarea deontologiei specifice.
24. Speologia este o activitate de echipă și un exemplu de colegialitate. Pentru a o putea practica trebuie să fim, în orice circumstanță, demni, toleranți și buni camarazi. Să facem abstracție de antipatiile personale, să aplanăm divergențele, să respectăm colegii de echipă sau din alte echipe și vom avea o activitate speologică cât mai frumoasă, cât mai sigură și apreciată.
25. Noțiunile de echipă și coechipier obligă speologii, pe de o parte, la o permanentă responsabilitate și, pe de altă parte, la cooperare și întrajutorare reciprocă.
26. Responsabilitatea unei echipe se manifestă: prin felul cum este programată și pregătită tura speologică, prin calitatea și starea de funcționare a echipamentului, prin tehnicile de parcurgere și asigurare utilizate, prin capacitatea de a-și doza efortul și a depăși dificultățile și, nu în ultimul rând, prin atmosfera colegială și de cooperare.
27. Speologii numiți sau aleși în conducerea ori coordonarea unor organizații, structuri sau activități specifice, trebuie să adopte un comportament exemplar și să aibă capacitatea de a face oricând proba echității și imparțialității. Responsabilitatea lor se extinde și asupra organizației/structurii/activității pe care o conduce sau coordonează.
28. Conflictele cu alte persoane sau structuri speologice, pot degenera, oricând, în situații nocive pentru interesul speologic național, imaginea speologiei, per ansamblu, securitatea explorărilor și, nu în ultimul rând, protecția peșterilor.
29. O activitate speologică, corectă, trebuie să se desfășoare în deplină siguranță și, din acest motiv, orice persoană care pătrunde în mediul subteran trebuie să dispună de un echipament adaptat gradului de dificultate al peșterii, aflat în perfectă stare de funcționare. Organizatorilor acțiunilor speologice le revine sarcina să verifice starea echipamentului (*individual și colectiv*), rezervele de hrană și materiale, forma fizică și asigurările participanților (*medicale, pentru accidente etc.*).
30. Comportamentul speologilor români aflați în străinătate trebuie să fie mai mult decât exemplar și în acord cu reglementările specifice țării respective. Pentru astfel de situații, a fost adoptat de către F.R.S. un Cod Deontologic al Expedițiilor Speologice, care poate fi procurat printr-o cerere (F.R.S.).
31. Pentru a fi respectați și recunoscuți în comunitatea speologică, trebuie să respectăm meritele, rezultatele și prioritățile predecesorilor și colegilor noștri, indiferent dacă este vorba de descoperiri, cartografieri, publicații, simple informații sau fotografii. Orice act de cunoaștere, inițiativă de protecție sau activitate de publicare are un autor și constituie proprietatea intelectuală a autorului respectiv (persoană fizică sau juridică, cu titlu colectiv sau individual).
32. Cum despre o peșteră necunoscută, poate fi considerată inexistentă, comunicarea sau publicarea rezultatelor activităților speologice trebuie să devină un deziderat pentru fiecare speolog, club sau structura speologică. Dar, cum speologia obligă la măsură în toate, orice diseminare a unor informații despre peșteri trebuie făcută cu discernământ. Mai întâi, trebuie asigurată protecția peșterii și, uneori, confidențialitatea amplasării acesteia, apoi trebuie să se renunțe la informații false, neverificate, date sau reprezentări incorecte și la speculații de orice fel.

33. Educația și practica speologică nu trebuie să se limiteze la aspecte restrânse. Speologia este o activitate pluridisciplinară, a cărei practicare necesită, deopotrivă, aptitudini fizice și psihice, tehnici de explorare și cartare, spirit de observație, noțiuni științifice și o sensibilitate aparte. Din acest motiv, responsabilitatea, profesionalismul și formarea unei culturi speologice trebuie să devină un deziderat, pentru fiecare dintre noi și o obligație, pentru toate organizațiile sau structurile speologice.
34. Peșterile sunt proprietate publică, cu regim special de management și protecție. Orice tentativă de utilizare a unei peșteri, neamenajate turistic, în scopuri economice, comerciale sau personale și orice presiune sau amenajare făcută, în acest sens, sunt ilegale și nu pot fi tolerate de nicio instituție sau organizație speologică.
35. Organizațiile și structurile speologice din România se angajează să contribuie și să militeze pentru o cât mai bună cunoaștere și protecție a patrimoniului speologic, în condiții de maximă securitate a persoanelor și mediului subteran. Comunitatea speologică își face o datorie de onoare în a preveni, combate, împiedica sau a sesiza autoritățile, în legătură cu orice degradare, utilizare abuzivă sau activitate ilegală legată de peșteri.

Capitolul IV. RESPECTUL FAȚĂ DE PEȘTERĂ

36. Mediul subteran este printre cele mai fragile și vulnerabile, datorită evoluției sale foarte lente și faptului că orice degradare, intervenție sau activitate inadecvată provoacă efecte ireversibile. Rolul speologului se limitează la descoperirea și cunoașterea acestui mediu, iar păstrarea nealterată și ocrotirea sa sunt menirea și încununarea oricărei activități speologice. Respectul față de peșteră trebuie să devină o stare de spirit, iar pentru asta este obligatoriu să se respecte câteva reguli simple:
 - să nu uităm că responsabilitatea, pregătirea și conștiința fiecăruia dintre noi este mijlocul cel mai eficient de a proteja o peșteră;
 - să evităm intrarea în subteran în echipe prea eterogene, prea numeroase și inadecvat echipate;
 - să nu utilizăm și să interzicem, oricărei persoane, intrarea în subteran cu surse de lumină inadecvate sau improvizate;
 - să nu murdărim nimic, să nu lăsăm nimic în urma noastră, să lăsăm cât mai puține urme de pași posibil, să nu luăm nimic din rezervele peșterii (*rocă, concrețiuni, depozite, faună, vestigii*), din materialele de echipare a traseului subteran (*corzi, pitoane, carabinieri etc.*) sau din eventualele echipamentele de cercetare;
 - să nu întreprindem nimic din ceea ce este interzis într-o peșteră – aprinderea focului, murdărirea sau marcarea pereților, aruncarea gunoaielor, ruperea sau colectarea speleotemelor; aceste fapte sunt strict interzise și constituie infracțiuni;
 - să luăm cu noi afară toate deșeurile poluante, inclusiv gunoaietele, carbidul sau bateriile lăsate de alții și să avem mereu la noi o pungă destinată special acestui scop (pe care o vom scoate obligatoriu la suprafață);
 - să protejăm fauna subterană, biotopurile acesteia și să nu lăsăm, niciodată, în subteran, resturi de alimente, ambalaje, substanțe sau deșeuri organice, care pot să constituie capcane letale pentru unele specii de nevertebrate;
 - să menținem discreția asupra peșterilor de interes deosebit și să nu permitem sau să facilităm accesul unor vizitatori care nu sunt autorizați;
 - să nu ezităm să amânăm sau chiar să anulăm vizitarea, unui loc dintr-o peșteră, dacă prezența sau deplasarea noastră pot produce daune sau o distrugere cât de mică.
37. Să alegem cu mult discernământ traseul pe care ne deplasăm într-o peșteră concreționată sau cu depozite, și acest traseu, preexistent sau odată stabilit, să-l respectăm cu strictețe:
 - să ocolim porțiunile cu concrețiuni imaculate sau, dacă acest lucru nu este posibil, să luăm măsurile specifice pentru protejarea lor (*schimbarea sau spălarea încălțămintei, utilizarea pungilor din plastic sau a unor dale provizorii etc.*);
 - să nu murdărim gururile sau celelalte locuri în care apa stagnează;

- prin deplasările sau activitatea noastră, să nu deranjăm sau să bulversăm straturile de umplură, din cavitățile naturale sau artificiale (*cruste, depozite detritice, soluri, guano*), deoarece acestea pot prezenta un interes de natură geologică, paleontologică, arheologică sau speleocronologică;
 - să nu uităm că neîndemânarea și neglijența nu sunt o scuză pentru deteriorarea sau distrugerile cauzate peșterii.
38. În peșterile cu lilieci, în zonele intens concreționate, în pasajele joase sau sectoarele izolate, să utilizăm lampa electrică, în locul celei cu acetilenă, pentru a proteja fauna și a evita înnegrirea pereților sau a speleotemelor.
39. Echiparea unei peșterii trebuie redusă la minim și făcută cât mai discret, ea trebuie să fie conformă cu normele de securitate și adaptată la condițiile fiecărei cavități sau pasaj, în parte.
40. Lucrările și amenajările făcute în scopuri explorative (*bivacuiri temporare sau permanente, dezobstrucții masive, dezamorsarea dopurilor din argilă, pomparea sifoanelor, echipările fixe*) sau depozitele de materiale și provizii (*materiale, echipament, provizii*) se vor face, în subteran, numai când sunt absolut necesare, cu modificări minime ale habitatelor, microclimatului sau peisajului și pentru perioade cât mai scurte de timp.
41. Orice intervenție antropică poate să modifice atât caracteristicile peșterii, cât și echilibrul unui sistem carstic, efectele lor fiind ireversibile, în majoritatea situațiilor. Responsabilitatea pentru aceste intervenții este enormă și ele trebuie decise sau efectuate de către speologi cu experiență și pregătire adecvată, pe baza unei bune cunoașteri a sistemului subteran și a zonei:
- să nu lărgim niciodată intrarea unei peșteri mai mult decât strictul necesar parcurgerii, pentru a nu modifica microclimatul cavității, biodiversitatea, structura depozitelor și pentru a păstra discreție asupra existenței peșterii;
 - să limităm la minimum dezobstrucțiile și să apelăm la ele numai în cazurile de absolută necesitate;
 - să renunțăm la orice săpătură sau dezobstrucție, indiferent de potențialul explorării, dacă aceste lucrări pot modifica microclimatul, distruge spații intens concreționate sau se află în apropierea unor colonii de lilieci.
42. Să ne informăm și să respectăm prevederile legale referitoare la ariile protejate și vestigiile arheologice, atât pentru peșteri și rezervele lor, cât și pentru perimetrele de protecție al acestora:
- să nu pătrundem niciodată într-o peșteră, cu regim special de protecție, fără să fim autorizați și fără acceptul administratorilor sau custozilor legali;
 - să respectăm cu strictețe regimul și mijloacele de protecție ale unei peșteri;
 - să nu forțăm și să nu distrugem sub nicio formă lucrările sau mijloacele de protecție a unei peșteri sau din interiorul acesteia (*porți, ziduri, baraje, balustrade, benzi, indicatoare*); asemenea acte constituie infracțiuni și descalifică atât speologii cât și structurile de care aparțin aceștia;
 - să semnalăm structurilor speologice specializate sau responsabile orice peșteră sau porțiune de peșteră, care prezintă un interes științific sau care are un caracter excepțional și necesită măsuri eficiente de protecție împotriva degradării; în astfel de peșteri sau locuri trebuie stopate, temporar, activitățile speologice și asigurate, urgent, măsuri de protecție;
 - să nu întreprindem lucrări de decolmatare, în sedimente fosile, nederanjate, fără o documentare prealabilă și obținerea unui aviz de specialitate;
 - să semnalăm în cel mai scurt timp posibil autorităților, structurilor de administrare (*administrații de arii protejate, custozii, ghizi etc.*) sau speologilor cu responsabilități, orice vandalizare, degradare sau poluare a unei cavități, a apelor subterane sau a zonei limitrofe unei peșteri;
 - să semnalăm autorităților sau structurilor speologice responsabile orice sustragere, dintr-o peștera, de minerale, concrețiuni, fosile, faună subterană, vestigii arheologice sau istorice și orice tentativă de deținere ilegală, vânzare, achiziționare, colecționare sau schimb; deținerea acestora nu este permisă, nici măcar într-o colecție personală și poate constitui obiectul unei acționări în instanță, conform legilor în vigoare.

43. Să nu utilizăm mijloace pirotehnice pentru efectuarea fotografiilor (pulberi metalice), să evităm fumatul și aprinderea primusurilor, în sectoarele slab ventilate sau concreționate și, în special, în peșterile cu lilieci.
44. Organizarea de concursuri sau alte competiții speologice în peșteri și avene, de către structurile speologice sau oricine altcineva, este strict interzisă, indiferent de scopul ori miza puse în joc.
45. Orice măsură de protecție fizică sau administrativă a unei peșteri sau porțiuni din ea, luată la inițiativa speologilor (*închideri, restricționări ale accesului, convenții între persoane sau cluburi*), care îngreuează libertatea de explorare, documentare sau cercetare, trebuie luată legal sau, în cazuri urgente, pe baza unui aviz științific, printr-o decizie explicită a structurilor speologice specializate, administratorilor și structurilor de mediu împuternicite.
46. Măsurile de protecție a unei peșteri, care limitează libertatea de explorare, trebuie să constituie obiectul unei largi campanii de informare în rândul comunității speologice, dar și în zona în care se află respectivul fenomen carstic. Importanța cavității, motivul închiderii și condițiile de vizitare (modalitățile de autorizare, administrator, contact, chei, orar etc.), trebuie cunoscute de speologi.
47. Nerespectarea unor astfel de termeni, prin violarea sau distrugerea lucrărilor de protecție (*porți, încuietori, ziduri etc.*), trebuie sancționată de structurile speologice și, după caz, pedepsită de lege.

Capitolul V. RESPECTUL FAȚĂ DE PROPRIA PERSOANĂ ȘI DE COECHIPIER

48. În orice explorare sau vizită, să avem o bună stăpânire de sine, un comportament conștient și ponderat, respectând cu strictețe regulile de securitate:
 - să știm să ne evaluăm propriile limite și pe cele ale coechipierilor, să nu încercăm niciodată autodepășirea lor, în subteran și să nu permitem coechipierilor noștri să ajungă în situații de epuizare fizică;
 - să utilizăm un echipament și materiale regulamentare, pentru parcurgere sau explorare, aflate în stare perfectă de funcționare și adecvate pentru fiecare tip de peșteră sau activitate;
 - să verificăm la fiecare intrare în subteran și de câte ori este posibil, starea echipamentului, materialelor de explorare și proviziilor întregii echipe;
 - echipamentul speologic, inadecvat, care prezintă defecte și/sau pare periculos, trebuie reparat sau înlocuit și trebuie atrasă atenția întregului grup asupra sa;
 - echipările din subteran trebuie utilizate numai după ce responsabilul de grup și-a dat avizul asupra siguranței lor, iar cele incorecte, incomplete sau degradate trebuie, după caz, refăcute sau neutilizate.
49. Speologii mai puțin experimentați trebuie formați și antrenați în cavități cu un grad mai scăzut de dificultate, potrivit nivelului lor. Când se află în grupuri numeroase, aceștia trebuie supravegheați, asigurați suplimentar și ajutați, în sectoarele mai dificile, iar pe parcursul deplasării, în subteran, este recomandabil să rămână în contact vizual ori vocal cu speologii experimentați.
50. Vizitarea cavităților în curs de explorare sau cercetare se va face prin respectarea „dreptului de exclusivitate” sau „dreptului de prioritate” al speologilor sau cluburilor de speologie, care dețin aceste drepturi, în semn de respect față de munca altora, într-o peșteră restricționată temporar de aceste drepturi, nu vom efectua niciun fel de explorări, cartări, măsurători sau observații științifice, iar în urma vizitei nu vom publica date referitoare la peștera respectivă, fără un acord explicit din partea „titularului de drept”. Din considerente de securitate și de protecție, o astfel de vizită trebuie făcută numai după acordul, prealabil, al grupului care studiază peștera.
51. În peșterile vizitate, să ocrotim materialele găsite în subteran (*echipamente, aparate de măsură, sisteme de semnalizare, provizii etc.*), fie ele fixe, fie stocate de alte echipe, să nu luăm nimic din acestea și nici să nu producem distrugerii asupra lor.

52. Autorii unei dezobstrucții, în peșteri des frecventate, trebuie să se asigure că excavațiile lor sau depozitarea materialului excavat nu pun în pericol circulația altor speologi sau stabilitatea cavernamentului. Sectoarele cu astfel de lucrări trebuie semnalizate corespunzător.
53. Să semnalăm Corpului Român Salvaspeo (CORSA), echipările periculoase, degradarea unor trasee amenajate sau echipate (furtul materialelor, grad mare de uzură etc.), apariția unor sectoare cu pericol de prăbușire, prezența eventualelor punji de gaze, în peșteri, prin informații cât mai exacte și detaliate.

Capitolul VI. RESPECTUL FAȚĂ DE MEDIUL AMBIANT

54. Fiecare zonă carstică are un specific bine conturat, care creează și provoacă percepții și practici diferite persoanelor care o vizitează sau explorează. Toate terenurile, construcțiile și bunurile, din aceste zone, au un proprietar sau un administrator de drept, iar activitatea speologică nu trebuie să aducă niciun fel de prejudicii patrimoniului natural, dreptului de proprietate, tradițiilor socio-culturale sau activităților curente dintr-un loc, dintr-o comunitate sau regiune.
55. Respectul față de natură, față de persoanele, care vor ajunge pe urmele noastre și, în ultimă instanță, față de calitatea noastră de speologi, ne obligă să respectăm, cu ocazia turelor sau taberelor noastre, mediul ambiant, proprietățile pe care le traversăm și să avem, întotdeauna, o comportare civilizată. Oricât de obosiți, grăbiți sau epuizați am fi, oricât de rea este vremea afară, oricât de bine sau de puțin suntem cunoscuți, într-o regiune, trebuie să respectăm următoarele reguli:
 - să utilizăm, pe cât posibil, potecile deja existente pentru a ajunge la peșterile de destinație;
 - să alegem cu grijă locul de campare și numai după o consultare sau un acord obținut de la proprietarul terenului; degradarea fânețelor, amplasarea incorectă a vetrelor de foc, procurarea ilegală a lemnelor, poluarea izvoarelor sau utilizarea lor irațională, sunt acțiuni care pot să descalifice întreaga comunitate speologică, perioade lungi de timp, într-o zonă carstică;
 - să veghem ca amenajările artificiale realizate la suprafață, să nu modifice într-un grad ridicat mediul ambiant și să fie făcute, pe cât e posibil, pentru perioade cât mai scurte de timp; în astfel de amenajări sau locuri de campare să renunțăm sau să înlăturăm tot ce nu ne mai este de folos;
 - să lăsăm în urma noastră locurile cât de curate posibil – fără ambalaje, echipament uzat, resturi menajere, pete de șlam, vetre de foc etc.;
 - să nu ne parcăm automobilele în locuri nepermise și să avem grijă ca ele să nu împiedice accesul în zonă;
 - să nu deteriorăm lucrările de îngrijire a terenurilor sau eventualele dispozitive de închidere și să nu lăsăm niciodată deschis un teren protejat printr-o barieră sau poartă;
 - să nu facem focul în locuri interzise, să protejăm biodiversitatea, inclusiv prin respectarea accesului și un comportament adecvat (liniște etc.) în fondurile de vânătoare.

Capitolul VII. RESPECTUL FAȚĂ DE REZULTATELE NOASTRE

56. Forma și conținutul lucrărilor speologice, articolelor sau simplelor note informative, rămâne la latitudinea autorului (autorilor), dar nicio formă de publicare sau popularizare a unui obiectiv ori a unei activități speologice nu trebuie să pună în pericol protecția peșterii, securitatea persoanelor și să nu încalce prioritatea sau dreptul de autor al unei persoane sau grup de persoane.
57. Publicarea de către fiecare speolog a rezultatelor explorărilor și cercetărilor sale este, nu numai o recomandare, dar și o datorie față de propria activitate. Printr-o cutumă nescrisă, persoana sau grupul

- care face o descoperire, cartare sau cercetare, într-o peșteră, sunt singurii îndreptățiți să-și publice rezultatele sau, dacă nu doresc să o facă, să-și dea acordul (*în public sau în scris*) pentru publicare.
58. Nevoia de recunoaștere a propriilor merite sau de obținere a unor priorități, nu justifică, în niciun fel, incorectitudinile, abuzurile, lipsa de colegialitate, încălcarea dreptului de autor, ignorarea meritelor altora sau exagerările, în publicarea rezultatelor. Pentru utilizarea unor informații inedite, acordul prealabil dat de către autorul acestora este absolut obligatoriu.
 59. În numeroase cazuri, pentru peșteri cu valoare de patrimoniu sau cu speleoteme fragile, este recomandat a nu se folosi descrieri și tonuri exuberante și să nu publice localizarea peșterii, calea de acces, detaliile de parcurgere sau alte amănunte care pun în pericol peștera. Recurgerea la informații eronate sau false, pe considerente de protecție, trebuie exclusă și condamnată.
 60. Informațiile pe care le oferim presei, radio-televiziunilor, revistelor de mare tiraj sau le punem pe paginile web trebuie să nu conțină detalii privind localizarea sau accesul spre peșteri. În mijloacele mass-media și publicațiile adresate „marelui public”, trebuie să fim atenți să redăm imaginea corectă a mediului subteran, a activităților permise în peșteri, să practicăm o strategie inteligentă de formare sau informare, perfect conștienți de „greutatea” și impactul comentariilor noastre. Să fim atenți la faptul că orice stângăcie sau greșeală ne poate discredita.
 61. Niciun fel de activitate publicistică sau de popularizare nu ne îndreptățește să recurgem la articole tendențioase sau care pun într-o lumină defavorabilă speologi, structuri speologice, activități speologice sau imaginea speologiei în general. Diversele controverse, litigii sau fapte reprobabile trebuie, mai întâi dezbătute de comunitatea speologică, și apoi comunicat un raport obiectiv asupra lor, în mass-media.

Capitolul VIII. RESPECTUL FAȚĂ DE NESPEOLOGI

62. Activitatea speologică interferează cu activitatea și interesele multor altor categorii de persoane fizice sau juridice, fie ei proprietari sau administratori de terenuri, fie simpli turiști, instituții sau organizații cu responsabilități în zone carstice. Fiecare dintre aceste categorii își are propriul proiect și program de activitate și, în multe situații, poate avea drepturi și responsabilități mult mai mari decât ale speologilor.
63. O prima condiție, pentru desfășurarea unei activități speologice legale, corecte sau lipsite de conflicte, este să colaborăm cu localnicii, administrațiile locale sau persoanele de bună credință, interesate de zonele carstice și să nu aducem niciun fel de prejudicii drepturilor sau activității acestora.
64. Pentru activitatea în ariile naturale protejate să obținem autorizațiile necesare, să anunțăm administratorii și să respectăm regulamentele și planurile de management întocmite de aceștia.
65. Dacă o peșteră este închisă (*dale, poartă, grilaj etc.*) și această închidere s-a făcut în scopul protejării cavității, trebuie să ne informăm asupra modalităților de vizitare, impuse prin legislație sau regulamentul de vizitare al peșterii și să respectăm întocmai condițiile de acces.
66. Să întreținem o relație amiabilă cu riveranii, proprietarii, colectivitățile locale, deoarece respectul, cunoașterea uzanțelor și calitatea acestor relații creează și mențin contacte sociale pozitive, pe termen lung. Să prevenim, din timp, proprietarul terenului sau eventuale gazde asupra venirii noastre, dacă aceștia și-au dat acceptul în acest sens. Să nu ne servim niciodată de relații privilegiate, pentru acte care pot fi contrare interesului unor persoane, comunități sau instituții.
67. Să avem grijă să rămânem discreți și sobri, atât în deplasările prin colectivități, cât și în taberele noastre, deoarece actele reprobabile, atitudinile iresponsabile, ținuta imorală sau provocarea zgomotelor, în mijloace de transport, în preajma comunităților sau în zone turistice, ne descalifică sau pot fi grav sancționate.
68. Să nu uităm că un comportament indezirabil al unui individ sau al unui grup, poate provoca repercusiuni asupra tuturor grupărilor speologice locale, asupra întregii activități desfășurate în zonă. Imaginea noastră și, mai ales, libertatea de acces spre peșteră sunt strict legate de un comportament responsabil, discret și respectuos, în raport cu fiecare persoană în parte.

